

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 18.08.1967, sp. zn. 5 Cz 98/67, ECLI:CZ:NS:1967:5.CZ.98.1967.1

Číslo: 4/1968

Právní věta:

O rozhodování podle ustanovení § 177 o. z. může jít jen v případě, že účastníci mají resp. měli k bytu, popř. jeho části (§ 394 odst. 3 o. z.), právo společného užívání. K správnému právnímu posouzení věci je třeba zabývat se i tím, zda jde o byt v rodinném domku a jaký je právní důvod užívání bytu. Právním důvodem užívání bytu v rodinném domku ženatým (vdaným) dítětem vlastníka rodinného domku nemusí být vždy jen právo osobního užívání bytu.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 18.08.1967

Spisová značka: 5 Cz 98/67

Číslo rozhodnutí: 4

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Byt, Hospodaření s byty

Předpisy: 99/1963 Sb. § 128 40/1964 Sb. § 155

§ 177

§ 390

§ 394 41/1964 Sb. § 23

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Okresní soud Brno-město zrušil k návrhu navrhovatelky podle § 177 odst. 1 o. z. právo společného užívání bytu manžely, sestávajícího z kuchyně a pokoje s přísl. v I. poschodí domu v B., a rozhodl, že tento byt bude nadále užívat navrhovatelka; odpůrci uložil povinnost vystěhovat se z něho do 15 dnů poté, kdy mu bude vykonatelným rozhodnutím příslušného orgánu přidělen náhradní byt nebo poskytnuto náhradní ubytování.

Nejvyšší soud rozhodl o stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem, že tímto rozhodnutím byl porušen zákon a toto rozhodnutí zrušil.

Z odůvodnění:

Povinností soudu bylo především bezpečně zjistit, zda domek, v němž účastníci bydleli, je rodinným

domkem, zda místnosti účastníky užívané jsou samostatným bytem a v kladném případě, na základě jakého právního důvodu účastníci v tomto bytě bydleli. O rozhodování podle § 177 o. z. může totiž jít jen v tom případě, že o samostatný byt skutečně jde a že účastníci mají, resp. měli k němu právo společného užívání bytu manžely.

Při zjišťování povahy místností jako samostatného bytu se však soud spokojil jen s přednesem účastníků, kteří uvedli, že o samostatný byt jde.

Přitom nebylo bezpečně zjištěno, zda se jedná o rodinný domek, v němž bydleli společně jak navrhovatelé tak i rodiče navrhovatelky jako vlastníci tohoto domku; toto zjištění je nezbytné především z hlediska správného právního posouzení. Poněvadž místnosti užívané rodiči s dětmi, zejména v rodinném domku, se nemusí vždy nezbytně krýt s místnostmi tvořícími jednotlivé byty, měl soud náležitě respektovat ustanovení § 128 odst. 1 o. s. ř. a vyčkat stanoviska příslušného obvodního národního výboru, které se správně vyžádal. Nelze vyloučit, že místnosti obývané účastníky samostatným bytem nejsou a že účastníci bydleli pouze v části bytu rodičů navrhovatelky a vlastní byt v tomto případě neměli.

Pro případ, že šlo o samostatný byt, měl se soud blíže zabývat otázkou právního důvodu užívání bytu účastníky. Navrhovatelka tvrdila, že byt získala jako provdaná dcera vlastníků rodinného domku, tedy na základě ustanovení § 23 odst. 2 zákona č. 41/1964 Sb. o hospodaření s byty (případně § 27 č. 6 zák. č. 67/1956 Sb.). Dále uvedla, že její rodiče již domek prodali a že již nejsou jeho vlastníky. I když by tvrzení navrhovatelky, že bydlí v rodinném domku svých rodičů, bylo správné, neznamená to ještě, že má se svým manželem právo společného užívání bytu manžely podle § 390 odst. 2 a § 175 a násl. o. z. Prohlásil-li vlastník podle ustanovení § 23 odst. 2 zák. č. 41/1964 Sb., případně podle § 27 č. 6 zák. č. 67/1956 Sb., že v uvolněném bytě ve svém rodinném domku ubytuje své ženaté (vdané) dítě, je takový byt z přidělovacího práva národního výboru vyňat a vlastník může rodinu svého dítěte v něm ubytovat. Přitom však právním důvodem ženatého (vdaného) dítěte byt užívat nemusí být vždy jen právo osobního užívání bytu, popřípadě právo společného užívání bytu manžely. Bude záležet na tom, zda vlastník svému dítěti takové právo zřídí uzavřením dohody o odevzdání a převzetí bytu podle § 390 odst. 2 a § 155 o. z., či zda je tam nechá bydlet jen na základě svého vlastnického práva jako příslušníka své domácnosti. V prvním případě by byl namíste postup podle § 390 odst. 2 a § 177 odst. 1 o. z. Ve druhém případě by právo osobního užívání bytu, popřípadě právo společného užívání bytu manžely nevzniklo a nemohlo by proto být ani zrušeno. právo účastníků v bytě bydlet z důvodu příslušnosti k domácnosti by zaniklo prodejem domku, popřípadě pokud jde o odpůrce, rozvodem.

Obdobně by tomu bylo vzhledem k ustanovení § 394 odst. 3 a § 177 ods. 1 o. z., když by místnosti účastníky obývané nebyly samostatným bytem, ale tvořily součást bytu rodičů navrhovatelky, s tím rozdílem, že ani v případě přenechání části bytu podle § 394 a násl. o. z. by soud nemohl rozhodovat podle § 177 odst. 1 a § 394 odst. 2 o. z. Vzhledem k tomu, že rodiče navrhovatelky již domek prodali, zaniklo by event., společné právo účastníků k části bytu obdobné právu podle § 175 a násl. o. z. (§ 394 odst. 3 o. z.) prodejem domku, tedy zánikem práva, od něhož by uvedené právo bylo odvozeno. Stejně tak by zanikl právní důvod účastníků bydlet v místnostech tvořících součást bytu rodičů navrhovatelky, jestliže by je užívali jako příslušníci jejich domácnosti.

Jestliže by tedy místnosti užívané účastníky nebyly samostatným bytem, nepřicházelo by vůbec v úvahu použití ustanovení § 177 odst. 1 a 3 o. z.

Okresní soud v Brně-městě však případ z těchto hledisek neposoudil a ani si neopatřil dostatek skutkových podkladů nutných k správnému rozhodnutí o důvodnosti návrhu. Porušil tedy napadeným rozsudkem a v řízení, jež mu předcházelo, zákon v ustanoveních § 6, 120, 128 odst. 1 a § 132 o. s. ř. ve vztahu k ustanovením § 177 odst. 1 a 3 (§ 390 odst. 2, § 394 odst. 3) a ve vztahu k ustanovení § 62 zák. č. 41/1964 Sb.